

Decyzja

Prezydium KK

nr 127/19

ws. opinii o projekcie Sprawozdania z Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 za okres
od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r.

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgłasza uwagi do przedstawionego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej projektu *Sprawozdania z Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 za okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r.*

Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, NSZZ „Solidarność” z niepokojem przyjmuje informację, że nadal nie wszystkie samorządy powiatowe zapewniają swoim mieszkańcom dostęp do pomocy w tym zakresie. Aktualnie jest to 94 % powiatów, choć ustawa o przeciwdziałaniu przemocy obowiązuje już ponad 14 lat, tj. od lipca 2005 r. Formułowane w sprawozdaniu za 2018 r. wnioski i zalecenia wskazują, że dotychczasowe działania nie są wystarczające i skuteczne oraz należy je kontynuować i zintensyfikować. Dotyczą one zarówno monitoringu samorządów w zakresie realizacji działań profilaktycznych, jak i dalszego rozwoju infrastruktury dla ofiar przemocy, a zwłaszcza specjalistycznych ośrodków wsparcia. Dodatkowo konieczne jest zwiększenie udziału sprawców przemocy w programach terapeutycznych oraz dalszy rozwój szkoleń dla pracowników zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

MRPiPS co roku przedstawia obszerne sprawozdanie z działań na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie. Problem jednak w tym, że forma tego sprawozdania uniemożliwia porównywanie tych dokumentów ze sobą, a co za tym idzie - zawartych w nim informacji. Powoduje to, że monitoring i dostęp do danych na temat zjawiska jest nadal ograniczony i wybiórczy, a to musi mieć wpływ na skuteczność podejmowanych działań oraz ocenę samego zjawiska. Dodatkowy problem stanowi również fakt, że GUS nie prowadzi własnych badań z zakresu przemocy domowej, a dane dotyczące przestępstw GUS pozyskuje

z zewnętrznych systemów informacyjnych, m.in. z policji, które nie są pełne i nie odzwierciedlają skali zjawiska przemocy. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że ze względu na złożoność problemu przemocy, zarówno w zakresie profilaktyki, jak i działań w zakresie ograniczania samego zjawiska są zaangażowane różne instytucje, które powinny w tym zakresie ze sobą ściśle współpracować. Jednak nadal nie udało się stworzyć takiego systemu, w którym wszystkie służby do tego powołane (policja i wymiar sprawiedliwości, pomoc społeczna oraz oświata i służba zdrowia) działają wspólnie, a nie obok siebie. To właśnie MRPiPS jest koordynatorem, który powinien zadbać o odpowiednią współpracę tych służb. Mimo tworzenia zespołów interdyscyplinarnych NSZZ „Solidarność” dostrzega potrzebę dalszych działań w tym zakresie. Być może jednak powinny pójść za tym zmiany legislacyjne, które ułatwią zarówno samą koordynację służb, jak i ich współpracę.

Zdaniem NSZZ „Solidarność” przepisy krajowe nie uwzględniają jakże istotnej formy przemocy, a dotyczącej sfery ekonomicznej. Mogłaby temu służyć nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która powinna w pełni uwzględniać międzynarodowe standardy ochrony praw człowieka, wynikające m.in. z Konwencji Stambulskiej i oferować ofiarom realną poprawę ich sytuacji. Obecne polskie prawo nie spełnia bowiem tych standardów (ustawa przyznaje ochronę prawną tylko przed aktami przemocy ze strony członka rodziny w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego oraz osoby, która zamieszkuje lub gospodaruje wspólnie z osobą pokrzywdzoną). Osoby doznające przemocy ze strony niezamieszkujących wspólnie byłych partnerów lub małżonków są pozbawione niezbędnego wsparcia ze strony władz. Również brak alimentacji na dzieci i inne osoby, co do których istnieje taki obowiązek, powinien być traktowany jako stosowanie przemocy.

W związku z tym NSZZ „Solidarność” postuluje podjęcie prac nad stworzeniem regulacji, które skuteczniej będą chronić ofiary przemocy. W tym celu niezbędne jest dokonanie, analizy przepisów dotyczących przeciwdziałaniu przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz standardów międzynarodowych.

Warszawa, 17 września 2019 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zylforek